

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Reports

گزارشها

بهرام رحمانی

۲۸ جنوری ۲۰۲۲

شصت و دومین جلسه دادگاه حمید نوری در ستهکلم!

شصت و دومین جلسه دادگاه حمید نوری، متهم به مشارکت در اعدام‌های تابستان ۱۳۶۷، روز پنجشنبه هفتم اسفند ۱۴۰۰ - بیست و هفتم ژانویه ۲۰۲۲، برگزار خواهد شد.

در شصت و دومین جلسه دادگاه حمید نوری، رحمان درکشیده به عنوان شاهد گفت که حمید نوری، هم‌محله‌ای او بوده و همان حمید عباسی است که در زندان گوهر دشت در اعدام دسته‌جمعی زندانیان سیاسی در تابستان ۶۷ نقش داشت. رحمان درکشیده بیست و ششم آذر ۱۳۵۹، به اتهام هواداری از سازمان فدائیان خلق (اقلیت)، در حالی که مشغول نوشتن شعار علیه جنگ ایران و عراق بود، دستگیر شد. وی در زمان دستگیری ۱۶ سال داشت. حکم آزادی رحمان درکشیده شش ماه بعد در دادگاهی صادر و قرار شد روز بیست و ششم خرداد ۱۳۶۰ آزاد شود، اما نشد. شاهد بار دوم به سه سال زندان محکوم شد، اما در کل هشت سال و دو ماه از زندگی را در زندان گذراند. رحمان از مهرماه ۱۳۶۱ تا مهر ۱۳۶۳ در سلول‌های انفرادی گوهر دشت نگهداری شد و در فروردین ۱۳۶۴ به زندان اوین منتقل گردید.

رحمان درکشیده متولد لاهیجان است و با حمید نوری در خیابان سبلان شمالی در نظام‌آباد در شرق تهران همسایه و هم‌محله بود. آن‌ها تنها سه خانه با هم فاصله داشتند. رحیم، برادر رحمان با حمید نوری دوست و هم‌کلاس بود. رحمان نیز با بهمن، برادر کوچکتر حمید نوری دوست بود. رحمان گفت قبل از دستگیری از برادرش شنیده بود که حمید نوری در سال ۱۳۵۹ از طریق یکی از بچه محل‌ها به نام ماشالله در زندان اوین شروع به کار کرده است؛ یعنی همان سالی که متهم ادعا می‌کند به خدمت سربازی رفته است.

رحمان درکشیده پس از آنکه اسم واقعی‌اش توسط توایی به نام حسن رضوی در زندان اوین لو رفت، برای نخستین بار در سال ۱۳۶۵ در برابر «حمید عباسی» قرار گرفت. وی در آنجا از نوع سؤالات و اطلاعات خاص حمید عباسی مطمئن شد که همان حمید نوری، بچه محل‌شان است.

رحمان درکشیده توضیح داد که چه‌طور به دستور حمید نوری از پدرش خواسته بودند تا در ملاقات بعدی دو پسر دیگرش را نیز با خود به زندان اوین بیاورد. شاهد گفت به جای ملاقات، پدر و دو برادرش را دستگیر کردند. پدر و یکی از برادران در نهایت آزاد شدند، اما رحیم، دوست نوری بدون هیچ فعالیت سیاسی سه ماه در سلول انفرادی زندانی شد.

رحمان تاکید کرد که همه این‌ها به‌خاطر این بود که نوری او را می‌شناخت و از این‌که هویتش بوسیله او شناسایی شود، نگران بود.

رحمان درکشیده در گذشته و بارها پیش از دستگیری متهم دادگاه با نوشتن مقالاتی از جمله در روزنامه «کار» چاپ شهریور ۹۲ و مجله «آرش» تاکید کرده بود که حمید عباسی همان حمید نوری است.

وی از جمله زندانیان سیاسی معروف به «ملی‌کش» بود، زندانیانی که با وجود اتمام دوران محکومیت آزاد نشدند و به دلیل «سر موضع بودن» همچنان در زندان نگهداری شدند.

رحمان درکشیده در جلسه محاکمه حمید نوری شهادت داد که حمید نوری را به دلیل هم‌محله‌ای بودن، پیش از آنکه «حمید عباسی» شود می‌شناخت و برادرش با او هم‌درسه‌ای بوده است.

درکشیده گفت در سال ۱۳۶۵ در زندان اوین و در سال ۱۳۶۷ در زندان گوهردشت، حمید نوری را دیده و در زمان اعدام‌ها متوجه شده که نام او در زندان حمید عباسی است.

درکشیده در سال‌های گذشته و پیش از بازداشت حمید نوری در استکهلم سوئد، درباره نقش او در اعدام‌ها صحبت کرده و نوشته بود.

وی گفت که ششم شهریور به اتاق هیات مرگ منتقل شد و حسینعلی نیری و مرتضی اشراقی را در این هیات دیده است.

رحمان درکشیده در تیر ماه ۱۳۶۷ (یک‌ماه قبل از شروع اعدام‌ها) از زندان اوین به زندان گوهردشت منتقل شد. وی در ششم شهریور ۱۳۶۷ در برابر هیات مرگ از جمله نیری و اشراقی قرار گرفت و تایید کرد که مسلمان نیست و نماز هم نمی‌خواند. وی در نهایت روز بعد از دادگاه قبول کرد که نماز بخواند.

رحمان همچنین در بهمن سال ۱۳۶۷ در مصاحبه‌ای شرکت کرد. شاهد گفت به جای حمید نوری که از دیگران مصاحبه می‌گرفت، شخصی به نام حمید رحمانی از او مصاحبه گرفت تا نوری با او روبه‌رو و شناسایی نشود.

رحمان درکشیده شهادت داد که از تمام بچه‌های ملی کش مجاهد در زندان گوهردشت تنها سامان رحیمی معروف به اصغر زنده ماند و بقیه اعدام شدند.

به‌نظر می‌رسد محاکمه حمید نوری در استکهلم دامن رییس جمهور قاتل‌شان را نیز گرفته است. قضات و بازرسان برجسته سابق سازمان ملل از میشل باشله، کمیسر عالی حقوق بشر این سازمان، خواسته‌اند درباره کشتار زندانیان سیاسی در ایران در تابستان ۶۷ و به‌ویژه نقش ابراهیم رئیسی، رییس جمهوری فعلی، در آن زمان تحقیق به عمل آورد. نامه سرگشاده این چهره‌های برجسته به خانم باشله که امروز پنج‌شنبه هفتم بهمن ۱۴۰۰، منتشر شد را نزدیک به ۴۶۰ نفر از جمله سانگ هیون سانگ، رییس پیشین دادگاه کیفری بین‌المللی و استفان راپ، سفیر سابق امریکا در این دادگاه دادگستری امضا کرده‌اند.

در این نامه آمده که افراد دست‌اندرکار در این کشتار «همچنان از مصونیت برخوردار هستند. آن‌ها از جمله شامل ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور فعلی ایران و غلامحسین محسنی اژه‌ای رئیس قوه قضائیه می‌شوند.»

این نامه که توسط سازمان حقوق بشری «عدالت برای قربانیان کشتار ۶۷ در ایران» به نگارش درآمده، برای شورای حقوق بشر سازمان ملل نیز ارسال شده است.

ابراهیم رئیسی که در تابستان سال ۱۴۰۰ کار خود به‌عنوان رئیس‌جمهوری را آغاز کرد، یکی از چهار نفری بود که بر پرونده‌های قتل زندانیان سیاسی در تابستان ۶۷ نظارت داشت.

او در پاسخ به پرسشی درباره نقش خود در کشتار زندانیان سیاسی در دهه ۶۰ گفته است که به نقش خود در این زمینه «افتخار» می‌کند.

چهره‌های اصلی این هیات چهارنفره که به‌عنوان «هیات مرگ» شناخته می‌شود، حسینعلی نوری حاکم شرع وقت، مرتضی اشراقی دادستان وقت، ابراهیم رئیسی معاون وقت دادستان و مصطفی پورمحمدی نماینده وقت وزارت اطلاعات در زندان اوین هستند.

اسامی آن‌ها همواره از سوی شاکیان و شاهدان، در جریان دادگاه حمید نوری (عباسی) تکرار می‌شود. نوری متهم است در مقام دادیار پیشین زندان گوهردشت کرج در اعدام‌های دسته‌جمعی زندانیان سیاسی مشارکت داشته و دادگاه او در ماه‌های اخیر در استکهلم در حال برگزاری است.

پیش از این نیز استروان استیونسون، نماینده سابق اسکاتلند در پارلمان اروپا و برخی خانواده‌های زندانیانی که توسط حکومت ایران اعدام شده‌اند، در درخواستی رسمی از پلیس این کشور خواسته بودند در صورت شرکت ابراهیم رئیسی در نشست تغییرات اقلیمی گلاسگو، وی را به اتهام «نسل‌کشی و جنایت علیه بشریت» بازداشت کند.

جاوید رحمان، بازرس سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر در ایران که قرار است در نشست سالانه شورای حقوق بشر در ماه فوریه گزارش دهد، تیرماه گذشته در مصاحبه‌ای با رویترز خواستار تحقیق مستقل درباره اتهامات مربوط به اعدام‌های دولتی و کشتار سیستماتیک در سال ۱۳۶۷ و بررسی نقش ابراهیم رئیسی به‌عنوان معاون وقت دادستان تهران شده بود.

وی گفته بود که دفترش طی سال‌های گذشته شهادت شاهدان و مدارک مرتبط با این اعدام‌ها را جمع‌آوری کرده و اگر شورای حقوق بشر سازمان ملل یا سایر نهادها بخواهند تحقیق مستقلی را آغاز کنند، آماده است تا این شواهد و مدارک را با آن‌ها به اشتراک بگذارد.

جاوید رحمان گفته بود: «من فکر می‌کنم زمان آن فرا رسیده و بسیار مهم است که حالا که نام رئیسی به‌عنوان رئیس‌جمهور اعلام شده، تحقیق درباره آن‌چه در سال ۱۹۸۸ اتفاق افتاد و نقش افراد در آن را آغاز کنیم.»

همزمان برگزارکنندگان دادگاه بین‌المللی مردمی آبان اعلام کرده‌اند دومین دور این دادگاه در روزهای ۱۵ تا ۱۷ بهمن به صورت غیرعلنی در لندن برگزار خواهد شد.

قرار است در این دوره، بیش از ۱۰۰ شهادت جدید در دادگاه مطرح و مورد بررسی قرار بگیرد.

در درو پیشین این دادگاه که آبان‌ماه سال جاری توسط سازمان‌های «عدالت برای ایران»، «حقوق بشر ایران» و سازمان بین‌المللی «با هم علیه اعدام» برپا شده بود، ۳۴ شاهد و شش کارشناس شاهد اسناد و مدارک خود را ارائه کردند.

بر اساس گزارش‌ها، هیات دادستانی این دادگاه پس از بررسی اسناد شاهدان جدید، ۲۷ مقام دیگر جمهوری اسلامی را نیز به دلیل مشارکت در سرکوب آبان ۹۸، به جنایت علیه بشریت متهم کرده است.

در دور نخست، ۱۳۳ مقام جمهوری اسلامی در این زمینه متهم شده بودند که با احتساب افراد جدید، شمار آن‌ها به ۱۶۰ نفر خواهد رسید.

اعتراضات آبان سال ۱۳۹۸ که در ابتدا واکنشی به گران شدن ناگهانی قیمت بنزین بود، به سرعت تغییر جهت داد و حکومت جمهوری اسلامی را نشانه گرفت. این اعتراضات اما با سرکوب شدید مواجه شد، به طوری که صدها نفر کشته شدند.

شمار دقیق کشته‌شدگان این سرکوب‌ها مشخص نیست، اما خبرگزاری رویترز ضمن اعلام کشته شدن حداقل ۱۵۰۰ نفر در اعتراضات آبان ۹۸، از قول «سه منبع نزدیک به حلقه اطرافیان» خامنه‌ای «و یک مقام چهارم» نوشت که رهبر جمهوری اسلامی به مقام‌های ارشد کشور گفته بود «هر کاری لازم است برای متوقف کردن» اعتراضات انجام دهند.

رحمان درکشیده با سپردن وثیقه و معرفی یک ضامن در هجدهم بهمن ۱۳۶۷ از زندان گوهردشت آزاد شد.

ادامه شهادت رحمان درکشیده به روز دهم فوریه منتقل شد که به صورت تلفنی صورت خواهد گرفت.

جلسه بعدی دادگاه دوازدهم بهمن ۱۴۰۰، اول فوریه ۲۰۲۲ با شهادت علیرضا امید معاف برگزار خواهد شد.